

fuldstændigt, som den højtærede Kultusminister har tænkt sig, og paa den anden Side, at man gaar langt ud over de Konsekvenser, som Indrømmelsen af en saadan Frihed nødvendigvis maa medføre. Hvad det første Punkt angaar, vil jeg paapege en Ufuldkommenhed i en anden Retning end den, som det ærede 4de kongevalgte Medlem (Steffensen) nys fremdrog, nemlig med Hensyn til Præstens Medvirkning ved Ægteskabets Indgaaelse. Det er jo ganske rigtigt, at han efter Lovforslaget i alle Tilfælde bliver fri for at medvirke paa den Maade, at han stifter Ægteskabet og erklærer de paagældende for rette Ægtefolk at være. Men dermed er jo Spørgsmaalet ikke løst for hans Vedkommende, Vanskeligheden vender tilbage, naar der bliver Tale om den kirkelige Indvielse, der forudsætningsvis kræves af Medlemmerne af Folkekirken. Hvis Præsten siger, at han ikke vil foretage den kirkelige Vielse, fordi det strider mod Kirkens Aand og Grundsatninger, bliver Spørgsmaalet det samme som nu opstaar med Hensyn til de Medlemmer af Menigheden, som blive afviste af Præsten. Skal Præsten kunne sige: Det strider mod min religiøse Opfattelse, og jeg kan ikke foretage Vielsen, og skal Menighedsmedlemmet finde sig deri? Dette Spørgsmaal er jo søgt løst i Forslaget ved den Bestemmelse, som findes i § 20, og det er i en vis Forstand løst ganske rigtigt, thi jeg finder det rigtigt, at Præsten ikke paa egen Haand, ud fra sin individuelle Opfattelse og uden at være undergoven nogen anden Prøvelse skal kunne sige: Jeg vil af Samvittighedsgrunde, af religiøse Grunde ikke indvie dette Ægteskab. Det har Lovforslaget ikke foreslaaet, og det kan ikke foreslaas. Jeg tror ikke, at det gik an paa den Maade at stille Menighedsmedlemmerne under en Afgørelse, truffen af den enkelte Præst. Jeg tror, at det vilde være stridende mod deres Ret. Det er altsaa givet, mener jeg, og ogsaa forudsat i Lovforslaget, at der stadig kan blive Spørgsmaal om Samvittighedstvang over for den enkelte Præst, og at han kan komme til at indvie et Ægteskab, som hans Samvittighed forbyder ham at indvie, men som de kirkelige Autoriteter ikke finde forkasteligt fra Kirkens Standpunkt. Det kan ikke være anderledes, enhver Præst maa vide, at en saa vidtstrakt Frihed til at følge sin Samvittighed vil det foreliggende Lovforslag ikke give ham, den vil overhovedet ikke kunne gives; han vil kun blive fri for Statsautoriteternes, ikke for de kirkelige Autoriteters Paabud. Den

højere Myndighed, som § 20 lader være afgørende, er Biskoppen; men det forekommer mig umuligt at blive staaende derved. Den enkelte Biskop kan ogsaa have sin ejendommelige Opfattelse, og hvem vil paastaa, at den enkelte Biskop altid er et fuldgyldigt Udtryk for, hvad der i denne Henseende er Kirkens Forskrift og Kirkens Grundsætninger? Afgørelsen kan ikke være afhængig af, om Biskoppen i et vist Stift har netop den og den Opfattelse, — jeg mener Biskoppen paa det Sted, hvor den paagældende Præst findes, eller det paagældende Menighedsmedlem findes. Biskoppen i et andet Stift kan jo have en anden Mening, saa at den paagældende Præst kunde have faaet en anden Afgørelse, hvis han havde haft at gøre med ham. Jeg mener, dette er en Ufuldstændighed. Det er mig ikke ganske klart, om det er Meningen med § 20, at denne Afgørelse af den enkelte Biskop er den endelige og inappellable; jeg vilde da finde det meget misligt, men lige saa misligt vilde det naturligvis være og ganske stridende mod Lovforslagets Aand og dets hele Tankegang, om der skulde være Appel til den nu bestaaende højeste Styrelse, som jo er den verdslige, og Biskoppens Kendelse i et saadant Spørgsmaal altsaa skulde kunne forelægges Kultusministeriet og omstødes af dette. Derved vilde vi jo ikke naa det tilsigtede Maal. Det, der trænges til for at fuldstændiggøre en saadan Regel som den i § 20, er et kirkeligt, forfatningsmæssigt Organ, som kan udtale, hvad der er berettiget i de af Præsten for Afvisningen paaberaabte religiøse Grunde; disse religiøse Grunde maa jo være saadanne, som stemme med Kirkens Krav, det kan ikke være individuelle, religiøse Grunde, det maa være Grunde, som have Hjemmel i Kirkens Lære og Grundsætninger. Et forfatningsmæssigt Organ af den nævnte Art have vi ikke, og jeg antager, at den højtærede Kultusminister vil være ganske enig med mig i, at de Menighedsraad, hvorom vi have talt tidligere, ikke ville være egnede til at tjene som saadant, men at man netop vil trænge til en Organisation fra oven og ikke fra neden af, hvis man vil have et paalideligt, kirkeligt Organ til at afgøre, hvilke de religiøse Grunde ere, som berettiger til at afvise Menighedsmedlemmer, der forlange kirkelig Indvielse. Nu have vi jo ikke en saadan Forfatning fra oven, som der kunde trænges til. Hvorvidt man kan danne et Organ, i hvis Hænder man kan lægge Afgørelsen med